

nimi, ješto je svodí od jednoho Boha, stvořitele všech věcí, skrže mnohé bohy, jakož i mezi námi jsú svuodce velicí: netoliko skrže bohy dřevěné, ale skrže věrné řeči bůží a skrže všicku víru i skrže peklo i skrže nebe i svatě
5 v nebi, tím vším táhnú lidi od Boha. A netoliko tak svodí, | ale skrže samého Boha svodí lidi od Boha, ukazující ho lestně s některé strany, aby jeho v lidech zkazili v té straně, v [k]terý by ho měli naleznúti právě.

93b

A poněvadž mezi pohany, ješto Boha neznajie, jest
10 takové troje rozdělení v lidu, ješto sobě spolu prospívají v některých věcech a nejsú proto tělo Kristovo, takéž mezi námi nejsú pro ty tělestné věci tělo Kristovo, když nejsú skrže dary Ducha svatého způsobeni v údy Kristovy, aby každý měl v sobě život milosti k úžitkuom jiných
15 úduov. A meč pánuov sedláky nespojí v jednotu myslí, ač je podrobí pod jho jako nevolné otroky, a stuol rozkošný páně obveselí blázna kněze, aby jeho přízeň počítal [v] úžitek víry, protože se jeho břichu dobře stalo u jeho stolu. A to všecko nenie dílo těla Kristova, ale
20 nemilostivých kvas a násilé chudých.

A ještě více mluví sv. Pavel o těch údech těla Kristova, a die: „*Nemuož říci voko ruce: ‚skutkuov tvých nepotřebuji‘, ani hlava opět nohám dí: ‚nejste mi potřebny‘, ale mnohem více, ješto se zdají údové těla, by byli mdlejší, po-
25 třebnější jsú, a kteréž mníme neurozenější, cti pokrýváme, a kteří jsú nepočestní údové naši, hojnější počestnost mají. Ale ctným našim údóm nic není potřebí | ale Buoh zřídil tělo tomu, který nedostatek trpíeše, hojnějšíe dávaje počestnost, aby nebylo rozdělení v těle, ale aby též jeden
30 o druhém spolu pečlivi byli údové; a ač co trpíe jeden úd, trpí s ním všichni údové, pakli se raduje jeden úd, všichni údové radují se s ním.*“ A v té řeči sv. Pavel o přirozeném tělu praví, kterak mnoho údov v sobě má a kterak není

mezi nimi pohzení rozdělené rovnosti, ale spolu péče jedněm o druhých a prospěch pilný. A to u příkladě mluví, podobnaje k tomu tělo Kristovo duchovní, ješto v pravdě podlé víry a milosti mnozí jako jedno tělo mohú býti, každý obláštňi dary Ducha svatého maje, aby jiným
5 údóm prospěl skrže ně. A zvláště váží apoštol v té řeči, že od větčích k menším a ku potupnějším údóm nenie mrzkosti ani pohzení, jako by jich sluožby nepotřebovali větčí údové, ale větčí poctivostí zakrývají se od větčích. A to váží apoštol, že péci o sobě mají spolu a pro
10 jeden úd všickni se spolu zamutí a trpie s ním; takéž všickni radují se u prospěchu jednoho.

A poněvadž tato řeč apoštola jest | duvod o tom těle
Kristově z lidu křesťanského na tré přehnutého, z pánov,
z kněží, z robotného lidu, tehdy slušie měřiti tuto řeč
15 k tomu tělu, mírně-li padne jedno k druhému. A že tam praví o tom těle, kterak moc světská mečem má brániti dvú stránek, a kněží učiti mají dvě stránce, a robotní lidé mají krmiti pány a kněží, robotně dobývati jim jídla, pití a platuov. A když má jíti podlé duvodu, aby, když trpí
20 jeden úd, trpěli s ním všichni údové: kterak tehdy ti údové hrbovatí, ješto meč drží, jiné menšie údy dáví, zarmucují, tepú, sázejí do vězení, obtěžují robotami, úroky a jinými zámysly, že jako uvadlí chodie, a tito jako koni obroční, sytí a prázní řehcí nad nimi, a kněží jako
25 oči ostře v tom těle hledíta na obě straně těla, hledajíce, kterak by zboží odřeli s nich a osobili je sobě, a obojí spolu, páni i knězie, vozí se na robotném lidu, jakž sami chtí? Ó, kterak daleko jsú od řeči sv. Pavla, aby trpěli všichni údové pro núzi každého úda! Tito pláčí, ano
30 je lúpí, vězie, šacují, a oni se smějí jich veliké bídě. A poněvadž ti, ješto meč drží, jsú ruce v tom těle, a obecný lid nohy, pohleďme, coť činíta ruce nohám podlé

94b

95a pravdy | apoštolovy! Kterak milé pomyšlenie jest o skut-
cích, kteréž ukazujeta ruce nohám, vždy se s nimi obú-
vajíce, aby se neurazily, neozábly a nezblátily! Pakli se
ublátie, ihned ruce myjeta; urazí-li se nohy, ihned ruce
5 uvážeta a léčíta a prospěšnú sluožbu ve všem ukázeta.
Ale tyto ruce s mečem, ač sobě nohy co jísti dobudú,
to jim vydřeta, aniž tě ruce umíta co jiného ukázati těm
nohám, jediné je lúpi. A tě ruce držíta meč. Které lékař-
ství na ty nohy přiložíta, jediné že z nich krve nacedíta
10 a všelijak zamútíta i jako hovada sobě mrzká ztepeta,
jichžto sobě nic nevážíe?

Ale snad díš: „To jest proto, že nemají poznánie, ale
když by naučeni byli, mohli by jiným milostivi býti.“
K tomu dím: jediné stuož na tom s rozmyslem, že jich
15 úřad skrze moc musí prospěch míti, v níž bázeň a ukru-
tenství stojí; a pohne-li se k milosti, to jediné skrze
nesnadné přimluy a skrze dary nahnut bude k milosti,
aby hněv odpustil, neb někakú věcí, ješto pro ni hrozí,
chtě ji míti. Pakli se z úmysla nachýlí k slitování a nebu-
20 de se hrdlovati s těmi nemúdrymi lidmi, ješto milosti
nerozumějí, ale opustí to, co jest měl | z úřadu činiti,
95b a rozmnoží žaloby potomnie k sobě i o sobě. Nebo ne-
prospěje milost v těch, kteříž pod milostí nejsou, ale
pod bázní, a bude-li bázeň odjata, rozmnoží se žaloba
25 z činěnie mnohé křivdy. Protož moc skrze milost sama
se zkazí, a nebudú jeho vážití, když nebude býti. A že
pro ty jest moc, ješto bez jha božího jsú a pod milost
neslušejí, aby skrze moc ukrutnú uhzohli nemúdré lidi;
protož musíť se Písmo naplniti nad těmi mocemi, že fik,
30 kořen vinný a oliva nebude kralovati, ale trn směle dí:
„*Jsem-li já králem nad vámi, vystúpiž oheň ze mne a spal
vás všech.*“

Opět jsú-li páni a kněží hlava jako počtení údové toho

těla a obecný lid jako nohy potupnějšie, kterak daleko
míra nedojde podle této řeči, že kteří údové jsú neuro-
zenější, ti hojnější čest mají od jiných úduov, ani jich
chránie! A jest-li to u pravdě tělo Kristovo ten truož
lid, tehdy sedláky, pastýře a chodce mají v největší čest 5
míti, jelišto nejmenší v uobci. Ale daleko jest od toho.
Neb těm hlavatým lidem sprostní a potupení lidé jsú
jako psi před očima; protož již nevědí, kterakého potu-
penie na ně vymysliti: | oni opar sedlský, oni búr, oni 96a
výr, oni srch, oni chlap, ne hanba hojnější cti od pocti-
10 vějších úduov.

Takéž i to nesrovná se, ješto die, aby nebylo rozdělenie
v těle, ale péče spolu jedněch úduov o druhých. Daleko
od kněží péče Pavlova o všech: „*Kto jest nemocen, [a já]
nejsem, a kto se horšie, a já se nezapálím hanbú?*“ Takové 15
oči nejsou na zemi nyní. A obecný lid má mrzkost k obo-
jím; tak sú je již ztrýznili páni a kněží, že to, co jim mají
dávati aneb v čem jich poslúchati, to vše s mrzkostí
a s reptáním, a to všecko daleko jest od společné rovnosti.

Jsú-li takoví lidé údové těla Kristova, z těch nerov- 20
ností my jich nemuožem poznati ani jich za to míti,
aniž mohú pod toto býti, aby nebylo rozdílu v těle, ale
rovnost bez panování jedni nad druhými. Neb to jest
přikázání Kristovo těm, kteří jsú údové těla jeho. Když
se mezi nimi svár stal o to, kdo by se z nich větčí zdál 25
neb býti měl, tehdy Ježíš vece jim: „*Králové pohanští
panují nad svými, a kteříž moc mají nad nimi, úředníci
slovú; ale vy ne tak; ale ktož větší jest mezi | vámi, buď 96b
sluha jiných.*“ A v tom jest zjevně ukázal Syn boží, že to
na pohany slušie a na tento svět, ješto neznají Boha 30
a z pýchy žádají panovati jedni nad druhými. Ale svým
die: „*Vy ne tak budete jako pohané, žádajíce se velebiti
jedni na[d] druhé, ale v rovnosti a skrze pokoru pod jiné*

sluozbú se nižšie, jakož údové tela našeho to ukazujú, *ktarak nižádzného výšeni mezi nimi nenie.*“ Ovšem kteréž duch pravdy vede jako duchovní údy těla Kristova, nemá místa mezi nimi velebenie a panovanie tohoto světa.

5 Protož řeči sv. Pavla, což jich mluví tuto o těle Kristově duchovním, nemohú státi podlé počtu toho tělestného toho lidu trojího. Neb ty řeči jsou ovšem duchovní, ješto mohou státi toliko na svatých lidech, ješto majie dary Ducha svatého a ješto se mohou sjednati skrze lásku
10 v pravú jednotu, aby každý z úmysla sám od sebe o druhém péči měl a v jeho núzi s ním se zamútil a nad se jeho za lepšího měl a pilně všelikú sluozbú jiným hotov byl. A když takových s rozličnými dary Ducha svatého mnoho bude, takoví budú tělo Kristovo. A mezi tím i to
97a 15 dobře | stane: bude-li kto který skutek tělestný neb dílo uměti, takéť nezmešká jiným poslužiti tú věci tělestnú. Ale ustaviti nad sebou pána tělestného s mečem, aby osekával vokolo údy mrtvé a jiné bezděčí pudil, jiné u vězení sázel, hrdloval a jakž chtě poroboval, dalekoť
20 jest to od řeči sv. Pavla jako stolice Luciperova od Kristovy. Ale všeckoť jest to počet a změření oné ženy paní, ješto na hovadu sedie a spojila se s králi zemskými a nazvala sobě zvláštie tělo Kristovo a místo v tom těle obdržela seděti měkce a voziti se na tom lidu hovadném,
25 kterýž nohami v těle nazývá a se králi zemskými, hlavú a rukama, jako najpocitivějšími údy v těle. Naposledy duofáme v Bohu, že to tělo krvavé odkryje Buoh, a nebude voněti jako tělo Kristovo, ale ohavným smradem zapáchati bude jako tělo té veliké nevěstky, ješto sobě
30 všecken svět usnúbila a ssála tučné věci jeho skrze krvavý bok Kristuov a utěšenie svého smilství v jeho bolestných ranách rozšířila, procházenie rozkošného chladu v jeho trudném ustávanie zvolila za své utěšenie, driemaní a

spaní věčné | v pekle připravila jest světu skrze kříž Kristuov pod věrú jeho, okojivši jej v tráveninách svých. 97b
Nedaj, Bože, na zemi prodlených dní tobě, ješto se posmíváš nésti kříž Kristuov a miluješ svému břichu kuchyni učiniti skrze něj! Taková řeč té druh[é] řeči etc. 5

O kněžství nevím, co bych tobě mírně psal, neb sám dávno svědectví vydáváš o kněžích, že skutkové jich nepodobni jsou u vás; jako na řesetě prosáti jsou skrze Písma, skrze doktory a skrze vás. Báně plná hněvu božího převrátila se na hlavu jich a snad neodmladie se
10 skrze vás kořenové jich; nerostíte prokletí synové Kanán a ne Juda, zahubili jsou dědictví boží; zahyn kořen jich; jakož sú učinili Kristovi a bolestem jeho, tak se staň zde životu jich! Alevšak toto dím: když spolu mnohé volání bude, nebude moci váženo býti, neb rozum všech hla-
15 suov zatratí se při množství společného volanie. Takéž o kněžství přílišné drobenie rozumuov odejmú súd pravdy, že nebude snadno povoliti žádnému rozumu o tom.

Protož toto vždy vyznávám, že Kristus, syn boží, jest 20
pravý a nejvyšší kněz Nového zákona, | právem přisežným kněžství maje věčné, pro něž také na věky muož 98a
spasiti, on biskup budoucího dobrého, přistojící před obličejem božím, vždycky jsa živ k orodování za nás. Ten, zde jsa v těle, posvětil jest dvanácti a sedmdesát 25
a dva kněží a poručiv jim stádo své, kteréhož jest dobyl krví svú, poslal je kázat na vešken svět Čtení svého. Kteřížto naplnili sú svým kázáním okršlek zemský a kteřížto s velikú prací v chození, v lačnosti, v vězenie, v nahotě, v postech, v modlitbách, v nepřizni lidské, 30
v žalářích, v ranách a ve mnohém zamúcenie kázali sú, lidé chudí a pěší, bez moci světské, nižádzného zastíranie od světa nehledajíce, ale v samém Bohu svú naději kla-

dúce. Když se na ně sebrali knížata a králi, místo všech štítuov i pušek modlili sú se Bohu, až se místo pohnulo s nimi, a naplnění Ducha svatého kázali sú s duofáním slovo boží. A knížata kněžská i s pohany nemohli sú jim
5 nic učiniti, neb upřímo svú naději v samém Bohu položili sú a věrně stáli sú o navedenie stáda jeho, jakožto dobrí pastýři ovec Kristových složili sú životy své. Tyť
98b já mám za pravé | kněží Kristovy a potom všecky, kteří sú na jich slépějích stáli a ještě stojí a konečně státi
10 budú. Takovít prospějí a úžitky shromáždie do života věčného.

Ale ono kněžstvo, kteréž ona nevěstka, ješto sedí na římské stolici, porodila volně bez bolesti, sedieci na poduškách postavcových a [v] měkkosti života jich život
15 postavila, toť sú synové prokletí, ješto sú Boha beze cti učinili před jeho nepřátely a před očima všech, jenž se jemu posmívali a jménu jeho svatému se rúhají pro jich mnohé bláznovství. Kteřížto všecky tráveniny mateře své vylili sú. Ti nyní prospívají, v horší blúdíce a mno-
20 hé bez čísla po sobě v bludy zavodíce. Nepečliví o stádu božím, zlí nájemníci v času pokušení utekli sú od něho a zavřeli se na hradích a na městech, boje strojíce a z lidí krev cedíce. Synové nešlechtní a vši nespravedlnosti naplnění tak všecko činí jako z kurvy synové, ješto studu
25 a cti nemají. Neostanút na věky v domu božím a nebudeť jim v kořist stádo boží, kteréž dali sú na rozchvátaní veliké zvěři zemské.

Ale že ty sám to všecko, což jsem pověděl, znáš, protož muoj úmysl v krátké řeči již slyšíš | a k čemu jest
99a tobě potřeben, k tomu jeho dosti máš. Jinéhoť neumím
30 k tvé potřebě psáti o tom, jediné sem to psal, tobě zjevuje úmysl svůj, a totoť z víry za pravé mám o kněžích dobrích i o zlých.

Ale o lidu obecném jakožto o třetí straně toho těla Kristova, o němž prvé řeč byla, co by ti měli činiti, jsúce v tom těle, k prospěchu jiným údóm těla toho, k tomu dím: chceš-li hleděti k tomu odměření obvláštínmu na
tré lidu křesťanského, tehdy z toho snadně poznáš to
5 rozdělení, které jest v té straně lidu robotného, a že voráci, řemeslníci rozliční, kupci a kramáři a rozliční nájemníci. Ti mají dělati a těžeti a na to dielo chovati těleštnú potřebú panstvo a kněžstvo. A jest-li to pravé
počtení těla Kristova, tomu snadně naučíš obec, ať dě-
10 lají snažně a vás kněží ať sú pilní a žoldnéřuov městských, ješto hájejí zákona božího: s večera z města vyjíždějíce, i navštěvují truhly a krávy sedlské aneb s čímž se potkají. Horliví milovníci zákona božího, nemohú otrpěti ni-
žádného sajra, kde se jeho doberú!

Ale já, duofaje Bohu, | do mé smrti nepovolím tomu
15 rozumu o těle Kristově, abych jej chtěl míti za pravý, 99b abych tak neskrovný dvój lid odečta, i vložil jej na obec, aby se na obci vozil, jak by sám chtěl, a ještě se za lepší měl v těle Kristově, než ten obecný lid, ješto se na něm
20 vozí, podrobivše je pod se ne jako údy svého těla, ale jako hovada, jichžto přetrhnutí neváží.

Ale zjevné jest, že pro tu příčinu přílišné množství rozšířilo se jest rozličného kněžstva a panstva, že všichni chtějí pány býti, panošemi, žoldněři. Neb snadno jest na
25 tlustých koních jezdit, hroziti a hrdě mluvit, chlapy a výry sprostným lidem dávatí a odřietí je jako lípu a hlavu jim zbíti a vždycky hojně jísti a pítí dobře a nejlepší věci, prázniti, túlati [se] s místa na místo, bez úžitka marnosti mluvití a rozličné hříchy bez s[t]udu páchatí. Takových
30 hrdláčov přílišné rozmnožení všudy po hradích a po městech jest, ješto neb skrze moc násilí činí obcem aneb platy berúce, doma dobrá bydla na to mají, hodují a